

## TOPOLOVĂȚU MARE

**Sediul consiliului local:** Topolovățu Mare nr. 321, telefon/fax 0256/332011;

**Coordonate:**

45°46'28" lat. N;  
21°37'12" long. E;

**Repere istorice:**

-1690-1700 - localitatea este atestată documentar cu numele **Topolovetz**;

-1717 - Topolovățul avea 40 de case, satul Budinț avea 18 case, iar Ictar doar 15 case;

-16 ianuarie 1875 - se naște la Ictar **Lucian Georgevici**, avocat, primar al Timișoarei (d.8.02.1940);

-1890 - Topolovățu Mare este reședință de comună cu 1 358 de locuitori;

-1924-1925 - satul **Kraljevac**, în maghiară **Temeskirályfalva**, s-a numit **Craioveni**;

-1936 - în Topolovățu Mare exista școală primară, cor mixt, societate culturală, bibliotecă școlară, societate pentru exploatarea carierei de piatră (la Lucareț), moară, oficiu poștal și gară;

-19 septembrie 1937 - se naște la Cralovăț **Jiva Milin**, lingvist și critic literar;

-4 iunie 1944 - se naște la Topolovățu Mare profesorul și scriitorul **Mircea Pora**;

-10 martie 1948 - se naște la Topolovățul Mare **Maria Bana Jichița**, pictor;

-12 februarie 1950 - se naște **Ioan Viorel Boldureanu**, prozator, eseist, etnolog, profesor universitar;

-26 iulie 1951 - se naște la Șuștra **Ioan Cojocari**, jurist, secretar al Municipiului Timișoara (1992-în prezent);

-2002 - comuna Topolovățu Mare avea un număr de 2 771 de locuitori;

-2010 - 600 de gospodării sunt racordate la sistemul de alimentare cu apă curentă;

-apare voluminoasa lucrare „**Monografia Topolovățului Mare**” (coordonator **I.V. Boldureanu**);

**Populația stabilă la 1 ianuarie 2010** - total: 2 756 de persoane, dintre care:

- masculină = 1 341 de persoane

- feminină = 1 415 de persoane

**Numărul locuințelor la 1 ianuarie 2010:**



1 391

**Sate componente:** Topolovățu Mare, Cralovăț (1761, „Pusta Kralovetz”), Ictar-Budinț (1365, Ikthar; 1444, Budfalva), Iosifalău (1882, Joseffalva), Șuștra (1717, Schustra);

**Instituții școlare:** Școli cu clasele I-VIII: Topolovățu Mare și Iosifalău; Școli primare cu clasele I-IV: Ictar-Budinț și Șuștra; Grădinițe cu program normal: Topolovățu Mare, Ictar-Budinț, Șuștra și Iosifalău;

**Instituții sanitare:** Cabinete medicale: Topolovățu Mare (trei); Cabinet stomatologic: Topolovățu Mare; Farmacie umană: Topolovățu Mare; Circumscripție sanitar-veterinară: Topolovățu Mare; Farmacie veterinară: Ictar-Budinț; Punct farmaceutic veterinar: Topolovățu Mare;

**Instituții culturale:** Cămine culturale: Topolovățu Mare, Cralovăț, Ictar-Budinț (două), Iosifalău, Șuștra și Topolovățu Mic; Bibliotecă comunală: Topolovățu Mare;

**Baze sportive:** Teren de fotbal: Topolovățu Mare, Iosifalău, Ictar-Budinț,

**Biserici:** Biserici ortodoxe române: Topolovățu Mare (1885), Topolovățu Mic (1997), Șuștra (1887), Cralovăț, Ictar-Budinț (două, 1866 și 1909) și Iosifalău; Biserică ortodoxă sârbă Cralovăț (1887); Biserică catolică: Iosifalău; Biserica baptistă Topolovățu Mare; Biserică penticostală Topolovățu Mare;

**Ruga:** Topolovățu Mare (Sfintele Paști); Cralovăț (6 mai-Sfântul Gheorghe); Șuștra (Înălțarea Domnului); Ictar (Rusalii); Topolovățu Mic (29 iunie-Sfinții Apostoli Petru și Pavel); Budinț (8 septembrie-Sfânta Maria Mică) și Iosifalău (26 octombrie-Sfântul Dumitru).

### PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI TOPOLOVĂȚU MARE

<b>Neșcu Iosif Ioan</b>	<b>primar</b>	Jucuț Gheorghe, consilier	PRM
<b>Coșleba Gheorghe</b>	<b>viceprimar</b>	Jurj Sabin, consilier	PDL
Berzescu Mircea-Ioan, consilier	PDL	Moise Rafael-Doru, consilier	PDL
Bolgea Sorin-Iustin, consilier	PNTCD	Paul Traian, consilier	PSD
Heinrich Paul-Ioan, consilier	PDL	Sârbu Ioan, consilier	PDL
Josu Ioan-Dragoș, consilier	PSD	Țăranu Marin-Dumitru, consilier	PDL

## TOPOLOVĂȚU MARE

## LEFOR BAND

Iosifalău avea la sfârșitul secolului al XIX-lea o fanfară și un cor, formații renumite în comunitățile șvăbești din zona Lugoșului. Numai că, în anul 1890, mare parte dintre membrii corului bărbătesc din Iosifalău au emigrat în America de Nord. Fuseseră momiți prin pliante distribuite în Banat de către feratele americane, din care localnicii au putut afla ce facilități acordă emigranților statul Dakota de Nord.

Șvabii cântăreți din Iosifalău se stabilesc în orașelul Lefor (Dakota de Nord), acolo unde exista deja o comunitate formată din emigranți maghiari și germani proveniți din Banatul de pustă, din Bacova (Bakowa), Nițchidorf (Nitzkydorf), Seceani (Setschan),



The Lefor Band No. 3, which organized in 1934, includes (standing in back row from left to right) George Herold, Frank Mayer, Albert Schneider, Erik Gerhardt, Joe Back, John Schneider, Peter Schick, Max Orending, Ed Balakus, Steve Schroeder, Joe Jordan, Donald John Lefor Jr., Henry Schick, Steve Schick, John Schick, John Schick, Ed Balakus, and Max Schroeder.

Dolaț (Dolatz), Blumenthal (Mașloc) și Ernst-hausen (Serbia). În speranța unei grabnice îmbogățiri, paorii din Iosifalău au botezat orașul Lefor „**Schnellreich**” („Înavuțire rapidă”).

Obişnuiți de acasă cu activitatea muzicală, la Kirchweih sau la alte sărbători, mai mulți emigranți bănățeni vor înțemeia mici fanfare, așa cum a fost și formația **Lefor Band**, în care dominau instrumentele de suflat. Muzicanții bănățeni au cântat la biserică, de sărbători sau în localurile frecventate de emigranți șvabi și maghiari din Banat. Cântau din plăcere, cântau pe mân-

care, băutură sau melşpais (prăjituri, dulciuri). **John Lefor Jr.** a organizat trei formații. Lefor Band No. 1 s-a înființat în 1905 și a avut opt membri. Lefor Band No. 2 (**The Lefor Band Dance**) formată din 18 instrumentiști foarte tineri a început să performeze în anul 1918. Între anii 1920 și 1930 au cântat în special valsuri și polca. Lefor Band No. 3 (formată tot din 18 muzicanți) a început să cânte în 1934. Muzicienii primeau fiecare câte doi dolari pentru a cânta toată după-amiaza, ba chiar până târziu, în noapte. În anii '40 au acceptat să primească câte cinci dolari pe melodie, ceea ce nu era puțin lucru pe atunci...

## Cu pită și sare

Fiu al Ictarului, născut la 16 ianuarie 1875 în familia lui George și Cristina Georgevici, **dr. Lucian Georgevici** va face o strălucită carieră în administrație. Va ajunge de două ori primar al celui mai mare oraș din Banat, Timișoara: prima dată între 31.08.1922 și 17.04.1926, iar a doua oară între 21.09.1927 - 12.01.1929. În primul său mandat s-a petrecut prima vizită în Banat a regelui Ferdinand Întregitorul. La 8 noiembrie 1923, primarul Lucian Georgevici se adresa prin presă populației orașului: „Pentru ca populația orașului Timișoara să-și poată exprima în mod demn expresiunea omagiului ei față de iubiții suverani ai țării, invit populația să împodobască casele, prăvăliile, balcoanele și ferestrele, în timpul înaltei vizite, cu steaguri naționale, covoare, draperii și flori, mai cu seamă în stradele prin care trece cortegiul. Asemenea, începând de Duminică 11 crt. ora 8 seara, să se ilumineze, în onoarea înalților oaspeți, toate ferestrele și vitrinele prăvăliilor. Totdeodată, rog populația orașului să participe în număr cât mai mare la serenade și retragerea cu torțe ce va avea loc, în onoarea înalților oaspeți, Duminică la ora 9 seara, în fața palatului Prefecturii județului. Sunt convins că populația orașului Timișoara, fără deosebire de naționalitate și religie, conform vechiului renume, va da expresiunea devotamentului, dragostei și loialității ei față de iubiții noștri suverani”.

Iar la 11 noiembrie 1923, același primar al Timișoarei îl întâmpină cu pâine și sare pe Regele Ferdinand I pe peronul Gării Domnița Elena, împodobit cu „**covoare naționale, verdeață, flori și plante tropice, iar pe jos cu prețioase covoare de Smyrna**”. O companie

## TOPOLOVĂȚU MARE

de onoare cu drapel și muzică prezintă onorurile. De la gară, către biserica din Fabric, în fața automobilului regal merg „două banderii de țărani uniformați pe cai împodobiiți cu chilimuri naționale, sub conducerea a doi căpitani de armată”. Prin fața Lojei regale, în timpul defilării de pe Bulevardul Ferdinand, trec în coloane primarii comunelor din Timiș-Torontal, orfanii de război, reprezentanții unor corporațiuni și organizațiuni profesionale, „grupuri de țărani români, unguri, germani, bulgari, atât călări, cât și pe jos”, care alegorice de factură etnografică, iar la sfârșit armata. A urmat banchetul de la Primărie pentru 160 de persoane, iar seara a avut loc retragerea cu torțe...

### STĂLPUL GRAIULUI BĂNĂȚEAN



Ion Topoloveanu, Dr. Aorel Vorbundeli, Colă lu' Tutubă, pseudonime cu care s-a alintat în presă, în reviste la radio sau la televizor prozatorul, eseistul și etnologul **Ioan Viorel Boldureanu**, născut la 12 februarie 1950 la Topolovățu Mare. Face școala generală la Topolovățu Mare (1957-1965), urmează cursurile Liceului „Coriolan Brediceanu” din Lugoj (1965-1969), Facultatea de Filologie, secția română-franceză, Universitatea din Timișoara (1969-1973), Facultatea de Filozofie, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca (1976-1981). Este doctor în filologie al Universității din Timișoara (1985). A fost profesor la Grupul Școlar Metalurgic Slatina (1973-1974), asistent, lector, conferențiar, profesor la Facultatea de Litere, Istorie și Teologie a Universității de Vest din Timișoara (din 1974 - până în prezent). A fost lector de limba română la Universitatea din Bratislava (1993-1995) și consilier șef al Inspectoratului pentru Cultură al Județului Timiș (1997-2001). A colaborat la: „Drapelul roșu”, „Forum studentesc”, „Orizont”, „Viața Românească”, „Folclor literar”, „Timișoara”, „Datini”, „Signum” (Dresda), Radio Timișoara, TV Analog etc. Volume publicate: „**Povestiri de la marginea Câmpiei**”, 1984; „**Cultura românească în Banat**”, 1994; „**Beregsău Mare, monografie**”, 1996; „**Eseu despre creativitatea spiritului. Surse arhaice pentru Aisthesis**”, 1997; „**Casa și memoria lui Avram Proicator**”, roman, 1999; „**Întoarcerea lui Tosu**”, povestiri, 2000; „**Credințe și practici magice. Eseu despre orizontul mental tradițional**”, 2001; „**Niepoți lu Moș Costa**”, comedie în grai bănățean, 2003; „**Folcloristică și etnologie**”, 2003; „**Cultură populară bănățeană**”, 2004; „**Mic tratat de etnologie**”, 2005; Coautor la volumul „**Dicționar al scriitorilor din Banat**”, 2005; „**Monografia Topolăvățului Mare**”- 2010 (coordonator). Ediții îngrijite: „Gura satului la Radio Timișoara”, vol. I, 1993, vol. II, 1996; „Marius Munteanu, Poezii”, 2003; „Gabriel Țepelea, Plugarii condeieri din Banat. Literatură în grai bănățean”, Timișoara, 2003. Prezent în antologiile, realizator a două filme de etnologie și a două filme documentar-artistice pentru B.B.C., Boldureanu a obținut Premiul pentru proză al Cenaclului Revistei „Orizont”, al Asociației Scriitorilor din Timișoara (1983).

### Din Topolovăț în Indiile galante



Unul dintre cei mai hâtri, și profunzi în același timp, prozatori bănățeni, **Mircea Pora**, s-a născut la 4 iunie 1944 în Topolovățu Mare. A absolvit Facultatea de Istorie-Filosofie, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj (1965-1970) și Institutul de Cultură și Limbi Orientale, Paris (1991-1992). A fost profesor la Ohaba-Română, apoi a predat istoria la diverse școli și licee din Timișoara. A fost lector la Facultatea de Jurnalistică a Universității „Banatul” Timișoara. Pleacă în Franța, unde are diferite slujbe (1990-1994). Colaborări la: „Orizont”, „Ateneu”, „Amfiteatru”, „Viața studentească”, „Forum studentesc”, „Luceafărul”, „Aradul literar”, „Timișoara”, „Realitatea bănățeană”, Radio Timișoara etc. Debut în volumul colectiv: „**Drumul cel mare**”, 1985. Cărți apărute: „**Indiile galante**”, 1993; „**Celălalt tărâm**”, 1994; „**Glasuri lângă leagănul meu**”, 1996; „**Nicăieri**”, 1998; „**Imperiul de praf**”, 2000; „**Băi, profesore**”, 2001; „**Leșind din vis puțin îngândurat**”, 2002; „**Republica Melcu**”, 2004; „**Opere**”, 2006; „**Iertați-mi acest strigăt**”, 2008. Premiul U.S.R., Filiala Timișoara (1993 și 2002).

## TOPOLOVĂȚU MARE



### CARPODROMUL

Nu de multă vreme, firma CICLOP din Timișoara a deschis la Topolovățu Mare un carpodrom (un lac cu dimensiuni variabile ce are ca specie de pește predominantă crapul), pe care proprietarii îl doresc să devină cel mai puternic din partea de vest a țării. Sistemul de pescuit este **catch & release** (prinde și aruncă), iar primul administrator al locației, **Dan Bostioacă** (foto), susține că modul de dezvoltare are ca țintă transformarea locației într-un carpodrom de talie europeană, populările masive cu pește având greutatea între 15 - 25 kg urmând să claseze locația în clasa de lux a carpodromelor din România: „carpodromul este asistat de specialiști în piscicultură care stabilesc cantitățile optime de pește necesare desfășurării concursurilor de top. În momentul de față, locația este deschisă spre folosință firmelor producătoare de nadă și echipelor de testare, precum și echipelor de club. Media generală a greutății peștelui este de 7 kg, recordul capturat este de 15,600 kg. Regulile de pescuit în carpodromul din Topolovățu Mare sunt identice cu regulile impuse de organizatorii concursurilor de talie națională, abaterile nu sunt tolerate sub nici o formă, iar sustragerea peștelui se consideră infracțiune și este tratată ca atare.” De aici și până la înființarea clubului de pescuit CICLOP CARP, cu obiectiv participarea la Campionatul național al cluburilor de crap din România, nu a mai fost decât un pas.

### LONGEVIVUL SECRETAR AL TIMIȘOAREI

La 26 iulie 1951, în localitatea Șuștra, comuna Topolovățu Mare, se naște **Ioan Cojocari**. Școala primară o face în satul natal, apoi urmează cursurile liceului din Recaș. A absolvit Facultatea de Drept din București (1974). A profesat ca jurist la Consiliul Județean Timiș, iar din anul 1992 este secretar al Primăriei Timișoara. Vicepreședinte al Asociațiilor Secretarilor de Municipii din România, inițiatorul și editorul general al Buletinului Informativ al Timișoarei, anuar care apare fără întrerupere din 1997. Anul 2009 a însemnat pentru Ioan Cojocari împlinirea unui vis mai vechi: a restaurat (cu fonduri proprii) exteriorul și interiorul bisericii ortodoxe române din Șuștra (zidită în 1887). Agenția de știri **Basilica** a Patriarhiei Române consemna, lapidar: „**Duminică, 13 decembrie 2009, Prea Sfințitul Episcop-vicar Paisie Lugojanu a resfințit, din încredințarea Înalț Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae, biserica parohiei Șuștra, protopopiatul Lugoj, apoi a oficiat Sfânta Liturghie împreună cu protopopul locului și mai mulți clerici. Preotul paroh Marinel Pitău a fost distins cu rangul de „iconom stavrofor”. La eveniment a participat și o delegație a Consiliului local al Municipiului Timișoara.**” Juristul Ioan Cojocari este cunoscut pentru pasiunea sa față de zootehnie (are în satul natal 300 de oi), dar și pentru fotbalul bănățean.



### SATUL REGILOR

La 19 septembrie 1937, în Cralovaț (satul regilor), se naște **Jiva Milin**, lingvist și critic literar de expresie sârbă. A absolvit Facultatea de Filologie, secția româno-rusă, la Universitatea din Timișoara (1962). Doctor în Filologie. Profesor universitar la Facultatea de Litere, Istorie și Filosofie, din cadrul Universității de Vest. Publică „**Viziuni critice**”, 1984, „**Studii de slavistică**”, 1998, „**Articole critice alese**”, 1999, „**Noi articole critice**”, 1999, „**Din vechile relații culturale sârbo-române**”, 1999, „**Lexiconul autorilor sârbi din România în perioada postbeli-**

**că**”, 2004, „**Dicționar al scriitorilor din Banat**”, 2005 (pentru literatura sârbească). Despre două dintre cărțile profesorului Jiva Milin, criticul **Mircea Muthu** scria: „**Lucrări precum cele semnate de bănățeanul Jiva Milin – Studii de slavistică (1998) și Din vechile relații culturale sârbo-române (1999) – alcătuiesc un remember întotdeauna necesar atunci când, fără idiosincrazii, ne raportăm la cultura noastră medievală**”.

Semnătura profesorului Jiva Milin a apărut în „**Analele Universității**” din Timișoara, în „**Banatske novine**”, „**Knjizevni zivot**” sau „**Romanoslavica**” etc.